

uključuje jednu trećinu glasova delegata ili članova sa teritorija svakog entiteta predsjedatelj i njegovi zamjenici će, radeći kao povjerenstvo, nastojati da u roku od tri dana od glasanja postignu suglasnost. Ukoliko ta nastojanja ne uspiju, odluke će se donijeti većinom onih koji su prisutni i glasaju, **pod uvjetom da glasovi protiv ne uključuju dvije trećine, ili više, delegata ili članova izabranih iz svakog entiteta.** Dakle, očigledno ni ovaj mehanizam ne može dovesti do situacije da Prijedlog zakona u Domu naroda ne bude usvojen bez glasova bošnjačkog naroda i čak uz njihovo protivljenje jer pet bošnjačkih delegata nikako ne može dostići dvije trećine delegata iz Federacije BiH.

Upravo zato je Ustavom BiH u nadležnost Ustavnog suda dana zaštita vitalnog interesa bilo kojeg konstitutivnog naroda i deblokada donošenja zakona u Domu naroda.

Upravo zato smatram da je trebalo utvrditi da Prijedlogom zakona jeste povrijeđen vitalni interes bošnjačkog naroda i da postupak usvajanja Prijedloga zakona treba provesti po proceduri propisanoj člankom IV/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine, koji glasi:

e) Neka se predložena odluka Parlamentarne skupštine može proglasiti štetnom po vitalne interese bošnjačkog, hrvatskog ili srpskog naroda većinom glasova bošnjačkih, odnosno hrvatskih, odnosno srpskih delegata izabranih sukladno stavku 1, točka (a). Za takvu će predloženu odluku u Domu naroda biti potrebna suglasnost većine bošnjačkih, većine hrvatskih i većine srpskih delegata koji su nazočni i koji glasuju.

Samo procedura propisana člankom IV/3.(e) Ustava koja zahtijeva većinu glasova delegata iz svakog od tri konstitutivna naroda, prema mom mišljenju, osigurava da Prijedlog zakona ima suglasnost Doma naroda u kojoj su sadržani glasovi većine bošnjačkih, većine hrvatskih i većine srpskih delegata koji su prisutni i glasaju. Samo takva procedura ne bi bila destruktivna po vitalni interes bilo kojeg konstitutivnog naroda, pa ni bošnjačkog u konkretnom slučaju.

Ja sam svoje izdvojeno mišljenje primarno posvetila postupku usvajanja Prijedloga zakona.

O samim rješenjima Prijedloga zakona nisam željela u ovom trenutku govoriti, ali ne mogu a da, kao minimum, ne podsjetim na stajalište većinskog odlučanja Ustavnog suda izraženo u točki 36. Odluke, prema kojem pitanje omogućavanja pripadnicima bošnjačkog naroda da "u punom kapacitetu učestvuju u sistemu vlasti" ulazi u okvir pojma vitalnog interesa, a zatim stajalište većinskog odlučanja Ustavnog suda izraženo u točki 45. Odluke, prema kojem: *Imajući u vidu navedeno obrazloženje, Ustavni sud smatra da nisu utemeljeni navodi potpisnika Izjave da je Prijedlog zakona destruktivan po vitalni interes bošnjačkog naroda, zato što Prijedlog zakona ne uskraćuje pripadnicima bošnjačkog naroda da u "punom kapacitetu učestvuju u sistemu vlasti", niti Prijedlog zakona pripadnike bošnjačkog naroda "stavlja u nepovoljniji položaj" u odnosu na druge konstitutivne narode.*

Ja smatram apsolutno neprihvatljivim zaključak većinskog odlučanja Ustavnog suda u točki 45. Odluke, jer je očigledno upravo suprotno!

Imajući u vidu navedeno stajalište, moju elaboraciju, neupitnu mogućnost da se bez glasova bošnjačkih delegata, i čak uz njihovo izričito protivljenje, usvoji Prijedlog zakona koji predlaže izmjene Izbornog zakona Bosne i Hercegovine samo u dijelu za koji je zainteresiran samo jedan konstitutivni narod, činjenicu da Prijedlog zakona u svojoj suštini uređuje prava konstitutivnih naroda da budu adekvatno zastupljeni u zakonodavnim i izvršnim organima vlasti od čega, prema mom mišljenju, nema značajnijeg pitanja vitalnog interesa nekog konstitutivnog naroda, kao i stajalište većinskog odlučanja Ustavnog suda, smatram da je u konkretnom slučaju Prijedlog zakona, a naročito procedura njegovog usvajanja, destruktivan po vitalni interes bošnjačkog naroda jer već kod načina usvajanja

uskraćuje pripadnicima bošnjačkog naroda da u punom kapacitetu sudjeluju u sustavu vlasti, odnosno bošnjački narod stavlja u nepovoljniji položaj u odnosu na druge konstitutivne narode.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број У 14/22, рјешавајући захтјев Драгана Човића, **председавајућег Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине**, на основу члана IV/3ф) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б) и члана 59 ст. (1) и (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Мато Тадић, председник
Миодраг Симовић, потпредседник
Мирсад Теман, потпредседник
Helen Keller, потпредседница
Валерија Галић, судија
Сеада Палаврић, судија
Златко М. Кнежевић, судија
Angelika Nußberger, судија
Леди Бианку, судија

на сједници одржаној 26. маја 2022. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Утврђује се да Изјава Клуба делегата бошњачког народа у Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине о деструктивности по витални интерес бошњачког народа у Босни и Херцеговини у Приједлогу закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине број 02-02-1-639/22 од 22. априла 2022. године испуњава услове процедуралне исправности из члана IV/3ф) Устава Босне и Херцеговине.

Утврђује се да Приједлогом закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине број 02-02-1-639/22 од 22. априла 2022. године није повријеђен витални интерес бошњачког народа у Босни и Херцеговини.

Поступак усвајања Закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине број 02-02-1-639/22 од 22. априла 2022. године треба спровести према процедури из члана IV/3д) Устава Босне и Херцеговине.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Драган Човић, председавајући Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: подносилац захтјева), поднио је 4 маја 2022. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) захтјев за испитивање регуларности поступка, односно утврђивање постојања или непостојања уставног основа за проглашење Приједлога закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине број 02-02-1-639/22 од 22. априла 2022. године (у даљњем тексту: Приједлог закона) штетним по витални интерес бошњачког народа.

II. Захтјев

а) Наводи из захтјева

2. Подносилац захтјева је навео да је на 10. хитној сједници Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Дом народа), одржаној 27. априла 2022. године, разматран захтјев делегата из Клуба

хрватског народа Дома народа Драгана Човића, Лидије Брадаре, Марине Пендеш и Барише Чолака за разматрање Приједлога закона (уз захтјев је достављен захтјев делегата) по хитном поступку, у складу са чланом 124 Пословника Дома народа.

3. Након усвајања захтјева за разматрање Приједлога закона по хитном поступку, делегати из Клуба бошњачког народа Бакир Изетбеговић, Асим Сарајлић, Амир Фазлић, Денис Беировић и Муниб Јусуфовић, у складу са чланом 177 Пословника Дома народа, прогласили су Приједлог закона штетним по витални интерес бошњачког народа. Након проглашења Приједлога закона штетним по витални интерес бошњачког народа прекинута је расправа и приступило се гласању о томе да ли је Приједлог закона штетан по витални интерес бошњачког народа.

4. Клуб делегата бошњачког народа се с пет гласова "за" изјаснио да се Приједлог закона сматра штетним по витални национални интерес бошњачког народа. Клуб делегата српског народа се са четири гласа "против" изјаснио да се Приједлог закона не сматра штетним по витални национални интерес бошњачког народа, а Клуб делегата хрватског народа се са четири гласа "против" и једним гласом "за" изјаснио да се Приједлог закона не сматра штетним по витални национални интерес бошњачког народа.

5. Будући да се већина делегата у клубовима посланика хрватског и српског народа изјаснила против тога да је Приједлог закона штетан по витални интерес бошњачког народа, подносилац захтјева је навео да је формирана Заједничка комисија за рјешавање питања виталног интереса (у даљњем тексту: Заједничка комисија), коју чине три делегата, по један из сваког конститутивног народа, ради рјешавања спорног питања. Заједничка комисија је 27. априла 2022. године одржала сједницу на којој су њени чланови Бариша Чолак и Средоје Новић остали при својим ставовима да се противе тврдњи да је Приједлог закона штетан по витални национални интерес бошњачког народа. Заједничка комисија је констатовала да није постигла рјешење, те утврдила да, у складу с одредбама Устава Босне и Херцеговине и Пословника Дома народа, предмет треба упутити Уставном суду на даљњи поступак (подносилац захтјева је доставио записник са сједнице Заједничке комисије од 27. априла 2022. године).

6. Из Изјаве Клуба делегата бошњачког народа од 27. априла 2022. године, коју су потписали Бакир Изетбеговић, Асим Сарајлић, Амир Фазлић, Муниб Јусуфовић и Денис Беировић (копију акта подносилац захтјева је доставио уз захтјев: у даљњем тексту: Изјава), слиједи да потписници Изјаве проглашавају Приједлог закона штетним по витални интерес бошњачког народа.

7. У образложењу разлога за покретање питања заштите виталног националног интереса потписници Изјаве су нагласили да је Приједлог закона, који су предложила четири делегата хрватског народа у Дому народа, неприхватљив из више разлога. Прије свега, Приједлог закона "игнорише чињеницу да, унаоч дуготрајним напорима домаћих и страних актера, није постигнут политички договор о измјенама изборног законодавства и Устава Босне и Херцеговине. Ради се о једностраном и противуставном приједлогу; Приједлог игнорише устаљену праксу, а она би требало да буде нарочито поштована када се ради о витално важном питању изборног законодавства, да се закони прво достављају Представничком дому РСБиХ. Представнички дом чине представници директно изабрани од народа, њихов глас у оваквим питањима је од пресудног значаја и може бити само потврђен у Дому народа; Приједлог је прије упућивања у процедуру требао бити достављен Интерресорној радној

групи за измјене Изборног законодавства БиХ. Његово разматрање по хитном поступку онемогућава подношење амандмана који би евентуално могли утицати на поправљање дискриминирајућих рјешења". Затим је истакнуто "да Приједлог закона не испуњава обавезе БиХ из кључног приоритета Европске комисије 4.ф) који гласи: 'Осигурати једнакост и недискриминацију грађана, посебно поступање према пресуди Европског суда за људска права (Европски суд) у предмету *Сејдић-Финци*'. Наглашено је да "нити један члан овог приједлога не осигурава уклањање постојеће дискриминације". Приједлог закона, према мишљењу потписника Изјаве, "не осигурава провођење препорука OSCE/ODIHR-а, што је обавеза садржана у кључном приоритету 1 Европске комисије: 'Осигурати да се избори проводе у складу са европским стандардима тако што ће се провести релевантне препоруке OSCE/ODIHR-а и Венецијанске комисије', које се односе на интегритет изборног процеса".

8. Поред општих примједби на Приједлог закона, потписници Изјаве су указали на одредбе чл. 5, 6, 9 и 10 Приједлога закона које сматрају штетним по витални национални интерес бошњачког народа.

9. Измјена коју предвиђа члан 5 за избор чланова Председништва БиХ с простора Федерације БиХ предвиђа избор једног Бошњака и једног Хрвата, али се избор хрватског члана Председништва условљава већинском подршком у пет кантона: Херцеговачко-неретванском, Средњобосанском, Западнoхерцеговачком, Кантону 10 и Посавском. Оваквим рјешењем се, према мишљењу потписника Изјаве, кандидати за члана Председништва БиХ из реда Бошњака стављају у неповољнији положај, а доводи се у питање и равноправност бошњачког народа с другим народима, у овом случају хрватским, што је свакако питање које је од виталног националног интереса. Наиме, према Приједлогу закона "кандидати за члана Председништва БиХ из реда Бошњака морају освојити највећи број гласова међу бошњачким кандидатима у цијелој Федерацији БиХ, за разлику од кандидата за члана Председништва БиХ из реда хрватског народа који, у најекстремнијем случају (члан 8.1. став (3) тачка ц) Приједлога закона) треба освојити већину у једном од пет кантона, што ће му бити довољно да буде изабран". Члан 5 Приједлога закона штетан је за витални интерес бошњачког народа и због чињенице што је остала дискриминаторна одредба да се за члана Председништва БиХ из ентитета РС бира Србин. Дакле, и поред јасних ставова Европског суда (предмет *Пилв против БиХ*) да се ради о дискриминаторној одредби коју је потребно мијењати, предлагачи су је задржали. Могућност Бошњака да се кандидују за чланове Председништва БиХ из ентитета РС је свакако питање које потписници Изјаве сматрају виталним за повратак и опстанак на тим просторима, а тиме и једним од механизма за елиминацију последица страшних злочина, укључујући и геноцид који је над Бошњацима почињен на том простору, што овакав приједлог чини штетним за витални национални интерес бошњачког народа.

10. Чланом 6 Приједлога закона, у Поглављу 9 (Парламентарна скупштина БиХ), члан 9.12е мијења се тако да свака политичка партија или посланик у Народној скупштини РС има право да предложи листу за избор српских делегата у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ. Примједба у погледу штетности по витални национални интерес бошњачког народа је иста као и код избора члана Председништва БиХ из ентитета РС. Чињеница да бошњачки посланици, а којих према Уставу РС у Народној скупштини РС мора бити најмање четири, морају предлагати и бирати српске делегате, поред тога што је дискриминаторна за

бошњачки народ у ентитету РС, штетна је по виталне интересе бошњачког народа у ентитету РС. Оваквим приступом елиминише се могућност да се у име бошњачког народа из ентитета РС кандидује и буде изабран делегат у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ, те да у њему заступа интересе бошњачког народа који живи у овом ентитету. Ограничење за кандидовање на изборима по основу етничке припадности и пребивалишта је, према ставу Европског суда, неприхватљиво. Осим тога, и ОДНHR је у својим извјештајима из 2010, 2014. и 2018. године тражио да се те дискриминације укину.

11. Приједлог Закона у чл. 9 и 10 садржи одредбе о избору делегата у Дом народа Парламента Федерације БиХ, које су супротне одредбама Устава Федерације БиХ према којима: "У Дому народа биће најмање један Бошњак, један Хрват и један Србин из сваког кантона који имају најмање једног таквог посланика у свом законодавном тијелу." Потписници Изјаве су нагласили да "Приједлог закона штети интересима бошњачког народа у цјелини, а нарочито у кантонима у којима је њихов број испод 5% од укупног броја Бошњака у Федерацији БиХ према резултатима последњег пописа. Тако се одређује да ће Посавски, Западнохерцеговачки и Кантон 10 бирати једног делегата у Дом народа, што Бошњаке у овим кантонима ставља у неравноправан положај". Према наводима потписника Изјаве, проблематичан је (и) распоред делегата друга два народа у Федерацији БиХ. Оваквим приједлогом "продубљују се подјеле у друштву, дискриминирају се Бошњаци у срединама гдје их има испод 5% и нама је то неприхватљиво. Обнова мултиетничког друштва на цијелом територију Босне и Херцеговине свакако је наш витални национални интерес".

12. У образложењу разлога за доношење Закона (који је доставио подносилац захтјева) наведено је да се "разлози за доношење овог Закона огледају у provedби Одлуке Уставног суда БиХ број 23/14 од 1. 12. 2016. године, као и задовољавање опћег начела демократије да један народ другом народу не бира представнике. У том смислу веза између оних које представља и њихових политичких представника на свим административно-политичким разинама је та која омогућава легитимитет представницима заједнице. Дакле, само легитимитет представљања ствара темељ за стварно судјеловање и одлучивање. Разлози за доношење овога закона такођер се огледају у чињеници да су Рјешењем Уставног суда БиХ објављеном у "Службеном гласнику БиХ" број 54/17 од 28. 7. 2017. брисане одредбе чланка 10.12 и чланка 20.16А ставак (2) точка а-ј". Подносилац захтјева је навео да се Приједлог закона "темељи на начелима уставности, законитости, равноправности и апсолутне недискриминације. Овако дефинираним Приједлогом измјена и допуна Изборног закона БиХ проводи се Одлука Уставног суда БиХ број У 23/14".

13. Из изјаве Клуба делегата хрватског народа Барише Чолака, члана Заједничке комисије, од 27. априла 2022. године (изјава достављена уз захтјев) слиједи да Приједлог закона није штетан по витални интерес бошњачког народа, те да нема уставног нити пословничког основа како би делегати из Клуба бошњачког народа Бакир Изетбеговић, Асим Сарајлић, Амир Фазлић, Денис Бећировић и Муниб Јусуфовић покренули питање виталног националног интереса.

14. Из изјаве Клуба делегата српског народа Средоја Новића, члана Заједничке комисије, од 27. априла 2022. године (изјава достављена уз захтјев) слиједи да у потпуности остаје при свом ставу и ставу Клуба делегата српског народа са 10. хитне сједнице Дома народа одржане 27. априла 2022. године и да сматра да не постоји уставни основ да делегати из

Клуба бошњачког народа Бакир Изетбеговић, Асим Сарајлић, Амир Фазлић, Денис Бећировић и Муниб Јусуфовић покрену питање виталног националног интереса.

15. Из изјаве Клуба делегата бошњачког народа Бакира Изетбеговића, члана Заједничке комисије, од 2. маја 2022. године (изјава достављена уз захтјев) слиједи да у потпуности остаје при свом ставу и ставу Клуба делегата бошњачког народа са 10. хитне сједнице Дома народа одржане 27. априла 2022. године и да сматра да постоји и уставни и пословнички основ да делегати из Клуба бошњачког народа Бакир Изетбеговић, Асим Сарајлић, Амир Фазлић, Денис Бећировић и Муниб Јусуфовић покрену питање виталног националног интереса.

б) Одговор на захтјев

16. Уставни суд констатира да је у конкретном случају задовољен услов контрадикторности поступка пред Уставним судом тиме што је подносилац захтјева уз захтјев доставио изјаве Клуба делегата хрватског народа Барише Чолака, члана Заједничке комисије, Клуба делегата српског народа Средоја Новића, члана Заједничке комисије, који су у своје име и у име клубова делегата хрватског народа и српског народа оспорили наводе потписника Изјаве.

III. Релевантни прописи

17. Устав Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Члан I

2. Демократска начела

Босна и Херцеговина је демократска држава, која функционише на принципу владавине права и на основу слободних и демократских избора.

Члан V

Предсједништво

Предсједништво Босне и Херцеговине се састоји од три члана: једног Бошњака и једног Хрвата, а сваки од њих се непосредно бира са територије Федерације, и једног Србина, који се непосредно бира са територије Републике Српске.

1. Избори и трајање мандата

а) Чланове Предсједништва ће непосредно бирати сваки ентитет (тако да сваки гласач гласа за једно мјесто у Предсједништву) у складу са изборним законом који ће усвојити Парламентарна скупштина. (...)

(...)

18. Устав Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине ФБиХ" бр. 1/94, 1/94, 13/97, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 52/02, 60/02 – исправка, 18/03, 63/03, 9/04, 20/04, 33/04, 71/05, 72/05, 32/07 и 88/08). За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду БиХ, који у релевантном дијелу гласи:

IV. СТРУКТУРА ФЕДЕРАЛНЕ ВЛАСТИ

A. Законодавство

2. Дом народа

Члан 6.

Састав Дома народа и избор чланова

(1) Састав Дома народа Федерације Босне и Херцеговине ће бити паритетан тако да сваки конститутивни народ има исти број делегата.

(2) Дом народа састоји се од педесет осам делегата, и то по седамнаест делегата из реда сваког од конститутивних народа и седам делегата из реда осталих.

(3) Остали имају право да равноправно учествују у поступку већинског гласања.

Члан 8.

(1) Делегате Дома народа бирају кантоналне скупштине из реда својих делегата пропорционално националној структури становништва.

(2) Број делегата за Дом народа који се бирају у сваком кантону сразмјеран је броју становника кантона, с тим што се број, структура и начин избора делегата утврђују законом.

(3) У Дому народа бит ће најмање један Бошњак, један Хрват и један Србин из сваког кантона који имају најмање једног таквог заступника у свом законодавном тијелу.

(4) Делегате Бошњаке, Хрвате и Србе из сваког кантона бирају заступници из реда тог конститутивног народа у складу са изборним резултатима у законодавном тијелу тог кантона, а избор делегата из реда осталих уредит ће се законом.

(...)

19. Изборни закон Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 48/11 – одлука УСБиХ, 63/11 – одлука УСБиХ, 15/12 – рјешење УСБиХ, 11/13 – рјешење УСБиХ, 18/13, 7/14, 31/16, 1/17 – одлука УСБиХ, 54/17 – рјешење УСБиХ и 41/20). За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду БиХ, који у релевантном дијелу гласи:

ПОГЛАВЉЕ 8

ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 8.1

(1) Чланове Предсједништва Босне и Херцеговине, који се непосредно бирају са територије Федерације Босне и Херцеговине - једног Бошњака и једног Хрвата, бирају бирачи уписани у Централни бирачки списак да гласају у Федерацији Босне и Херцеговине. Бирач уписан у Централни бирачки списак да гласа у Федерацији Босне и Херцеговине може да гласа било за Бошњака, било за Хрвата, али не за оба. Изабран је бошњачки и хрватски кандидат који добије највећи број гласова међу кандидатима из истог конститутивног народа.

(2) Члана Предсједништва Босне и Херцеговине, који се непосредно бира са територије Републике Српске - једног Србина, бирају бирачи уписани у Централни бирачки списак да гласају у Републици Српској. Изабран је кандидат који добије највећи број гласова.

(3) Мандат чланова Предсједништва Босне и Херцеговине траје четири (4) године.

ПОГЛАВЉЕ 9

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Потпоглавље Б

ДОМ НАРОДА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

(...)

Члан 9.12е

(1) Избор делегата из Републике Српске у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ спроводи се на начин да свака политичка странка или сваки посланик у Народној скупштини Републике Српске има право да номинује једног или више кандидата на листу за избор српског делегата у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ.

(2) Свака листа може садржавати више кандидата од броја делегата који се бирају у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ.

ПОГЛАВЉЕ 10

ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Потпоглавље Б

ДОМ НАРОДА ПАРЛАМЕНТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

(...)

Члан 10.12 став (1)

(1) Број делегата из сваког конститутивног народа и из реда осталих, који се бирају у Дом народа из законодавног тијела сваког кантона је пропорционалан броју становника кантона према посљедњем попису. Централна изборна комисија одређује, након сваког пописа, број делегата који се бирају из сваког конститутивног народа и из реда осталих, а који се бирају из законодавног тијела сваког кантона.

ПОГЛАВЉЕ 20

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 20.16 А

До потпуне provedбе Анекса 7. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, расподјела мјеста по конститутивном народу која је обично уређена Поглављем 10, Потпоглавље Б овог закона одвија се у складу са овим чланом.

* Рјешење УСБиХ број У 23/14: Утврђује се да одредбе Потпоглавља Б члана 10.12 став 2 у дијелу: "Сваком конститутивном народу се даје једно мјесто у сваком кантону" и одредбе Поглавља 20 – Прелазне и завршне одредбе члана 20.16А став 2 тачке а-ј Изборног закона Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 и 31/16) престају да важе наредног дана од дана објављивања овог рјешења у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине".

20. Приједлог закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине број 02-02-1-639/22 од 22. травња 2022. године, достављен Уставном суду на хрватском језику, у дијелу за који се тврди да је штетан по витални национални интерес бошњачког народа, гласи:

Чланак 5.

У Поглављу 8 (Предсједништво Босне и Херцеговине) чланак 8.1 мијења се и гласи:

"Чланак 8.1

(1) Чланове Предсједништва Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Предсједништво БиХ) који се непосредно бирају с територија Федерације Босне и Херцеговине - једног Бошњака и једног Хрвата - бирају бирачи уписани у Средишњи бирачки попис за гласовање у Федерацији Босне и Херцеговине. Бирач уписан у Средишњи бирачки попис за гласовање у Федерацији Босне и Херцеговине може гласовати или за Бошњака или за Хрвата, али не за оба.

(2) Сви кандидати Бошњаци чине листу бошњачких кандидата. Изабран је бошњачки кандидат који добије највећи број гласова међу бошњачким кандидатима у Федерацији Босне и Херцеговине.

(3) Сви кандидати Хрвати чине листу хрватских кандидата са које је изабран кандидат ако:

а) добије највећи укупан број гласова међу хрватским кандидатима у Федерацији БиХ уз увјет даје тај кандидат освојио највећи број гласова међу хрватским кандидатима у најмање три од пет жупанија, и то: Херцеговачко-неретванској, Средњобосанској, Западнохерцеговачкој, Херцеговачкој и Посавској. Уколико кандидат који је освојио највећи број гласова у Федерацији БиХ не задовољава наведени увјет, узима се сљедећи кандидат са листе

хрватских кандидата по броју гласова и тако до краја листе док се не пронађе кандидат који задовољава наведени усјет.

б) Уколико хрватски кандидат није изабран сукладно одредбама ставка 3. точка а) овог чланка, онда је изабран хрватски кандидат који добије највећи укупан број гласова међу хрватским кандидатима у Федерацији БиХ уз усјет да је тај кандидат освојио највећи број гласова међу хрватским кандидатима у најмање двије од пет жупанија, и то: Херцеговачко-неретванској, Средњобосанској, Западнохерцеговачкој, Херцегбосанској и Посавској. Уколико кандидат који је освојио највећи број гласова у Федерацији БиХ не задовољава наведени усјет, узима се следећи кандидат са листе хрватских кандидата по броју гласова и тако до краја листе док се не пронађе кандидат који задовољава наведени усјет.

ц) Уколико хрватски кандидат није изабран сукладно одредбама ставка 3. точка а) и б) овог чланка, онда је изабран хрватски кандидат који добије највећи укупан број гласова међу хрватским кандидатима у Федерацији БиХ уз усјет да је тај кандидат освојио највећи број гласова међу хрватским кандидатима у најмање једној од пет жупанија, и то: Херцеговачко-неретванској, Средњобосанској, Западнохерцеговачкој, Херцегбосанској и Посавској. Уколико кандидат који је освојио највећи број гласова у Федерацији БиХ не задовољава наведени усјет, узима се следећи кандидат са листе хрватских кандидата по броју гласова и тако до краја листе док се не пронађе кандидат који задовољава наведени усјет.

(4) Члана Предсједништва БиХ који се непосредно бира с територије Републике Српске - једног Србина - бирају бирачи уписани у Средишњи бирачки попис за гласовање у Републици Српској. Изабран је кандидат који добије највећи број гласова.

(5) Мандат чланова Предсједништва БиХ траје четири године."

Чланак 6.

У Поглављу 9 (Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине) у чланку 9.12е. ставак (1) мијења се и гласи:

"Избор изасланика из Републике Српске у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ проводи се на начин да свака политичка странка или сваки заступник у Народној скупштини Републике Српске има право да предложи листу за избор српских изасланика у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ."

Чланак 9.

У Поглављу 10 (Парламент Федерације Босне и Херцеговине) у чланку 10.12. ставак (1) мијења се и гласи:

"(1) Број изасланика из сваког конститутивног народа и из реда осталих, који се бирају у Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине из законодавног тијела сваког кантона/жупаније је пропорционалан броју становника кантона/жупанија према посљедњем попису. Кантони/жупаније у којима је заступљеност неког од конститутивних народа мања од 5% у односу на укупан број тог конститутивног народа у Федерацији Босне и Херцеговине заједнички бирају једног изасланика у Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине. Средишње изборно повјеренство БиХ ће provedбеним актом одредити који кантони/жупаније имају мање од 5% заступљености неког од конститутивних народа у односу на укупан број тог конститутивног народа у Федерацији Босне и Херцеговине сукладно посљедњем попису и прописати процедуру избора изасланика из тих кантона/жупанија. Средишње изборно повјеренство БиХ одређује, након сваког пописа, број изасланика који се бирају из сваког

конститутивног народа и из реда осталих, а који се бирају из законодавног тијела сваког кантона/жупаније."

Чланак 10.

У Поглављу 20 (Пријелазне и завршне одредбе) чланак 20.16А мијења се и гласи:

"Чланак 20.16А

(1) До потпуне provedбе Анекса 7. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, расподјела мјеста по конститутивном народу, која је уређена у Поглављу 10 Потпоглављу Б. овога Закона, одвија се сукладно овоме чланку.

(2) Изасланици из сваког конститутивног народа и изасланици из реда осталих се бирају из законодавних тијела кантона/жупанија према посљедњем попису становништва на следећи начин:

а) Од 17 изасланика из бошњачког народа, 16 се бира из законодавних тијела жупанија/кантона на начин да: Тузланска бира четири изасланика, Сарајевска четири изасланика, Зеничко-добојска три изасланика, Унско-санска два изасланика, Средњобосанска једног изасланика, Херцеговачко-неретванска једног изасланика и Босанско-подрињска једног изасланика. Заступници бошњачког народа из Посавске, Херцегбосанске и Западнохерцеговачке жупаније заједно бирају једног бошњачког изасланика за Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине.

б) Од 17 изасланика из хрватског народа, 16 се бира из законодавних тијела жупанија/кантона на начин да: Херцеговачко-неретванска бира четири изасланика, Средњобосанска три изасланика, Западнохерцеговачка три изасланика, Херцегбосанска два изасланика, Зеничко-добојска два изасланика и Посавска два изасланика. Заступници хрватског народа из Тузланске, Сарајевске, Унско-санске и Босанско-подрињске жупаније заједно бирају једног хрватског изасланика за Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине.

ц) Од 17 изасланика из српског народа, 16 се бира из законодавних тијела жупанија/кантона на начин да: Сарајевска бира четири изасланика, Херцегбосанска три изасланика, Унско-санска два изасланика, Тузланска два изасланика, Херцеговачко-неретванска два изасланика, Зеничко-добојска два изасланика и Средњобосанска једног изасланика. Заступници српског народа из Босанско-подрињске, Посавске и Западнохерцеговачке жупаније заједно бирају једног српског изасланика за Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине.

д) Седам изасланика из реда осталих се бира из законодавних тијела жупанија/кантона на начин да: Сарајевска бира два изасланика, Тузланска два изасланика, Зеничко-добојска једног изасланика, Унско-санска једног изасланика и Средњобосанска једног изасланика. Од седам изасланика из реда осталих, минимално 4 изасланика морају бити из реда националних мањина у БиХ (Албанци, Црногорци, Цеси, Талијани, Жидови, Мађари, Македонци, Нијемци, Пољаци, Роми, Румуњи, Руси, Русини, Словаци, Словени, Турци, Украјинци).

(3) У случају када је број изабраних изасланика из неког конститутивног народа или из реда осталих мањи од броја изасланика из тог конститутивног народа или осталих који се бирају у свим жупанијским/кантоналним скупштинама за Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, недостајући број изасланика из тог конститутивног народа или осталих ће се изабрати из ad-hoc формираног клуба успостављеног у ту сврху, а чине га сви вијећници из тог конститутивног народа или осталих изабрани у градска и опћинска вијећа у Федерацији Босне и Херцеговине."

IV. Допустивост

21. Члан IV/3ф) Устава Босне и Херцеговине гласи:

Када се већина бошњачких, хрватских или српских делегата успротиви позивању на тачку (е), председавајући Дома народа ће одмах сазвати Заједничку комисију од три делегата, по једног из редова бошњачких, хрватских и српских делегата, како би ријешила то питање. Ако Комисија у томе не успије у року од пет дана, предмет се преноси на Уставни суд, који ће у хитном поступку размотрити процедуралну регуларност у тој ствари.

22. У конкретном случају захтјев је поднио председавајући Дома народа, тако да у односу на овлашћеног подносиоца захтјев испуњава један од критеријума допустивости. У погледу осталих критеријума допустивости, Уставни суд сматра да они зависе од самог тумачења надлежности Уставног суда из члана IV/3ф) Устава Босне и Херцеговине.

23. Уставни суд подсјећа на то да је суштина надлежности Уставног суда из члана IV/3ф) Устава Босне и Херцеговине рјешавање питања "процедуралне исправности". Шта је појам "процедурална исправност" Уставни суд је у својој пракси утврдио циљаним и систематским тумачењем, прије свега одредби члана IV/3 Устава Босне и Херцеговине (види, на примјер прве одлуке Уставног суда донесене на основу члана IV/3ф) Устава Босне и Херцеговине, и то: У 2/04 од 28. маја 2004. године, објављена у "Службеном гласнику БиХ" број 38/04 и У 8/04 од 25. јуна 2004. године, објављена у "Службеном гласнику БиХ" број 40/04).

24. Према одредбама члана IV/3д-ф) Устава Босне и Херцеговине, јасно је да се процедура за проглашење једне одлуке деструктивном по витални интерес конститутивног народа састоји од позивања већине делегата из клуба једног народа (најмање три делегата) на члан IV/3е) Устава Босне и Херцеговине. Посљедица тога јесте строжи критеријум гласања, односно за доношење такве одлуке потребна је сагласност Дома народа коју је изгласала већина делегата сва три конститутивна народа који су присутни и који гласају. На тај начин је омогућен наставак парламентарне процедуре упркос приговору о деструктивности по витални интерес једног конститутивног народа, али према строжим демократским захтјевима, јер појам парламентарне већине добија другу димензију. Уколико Дом народа не успије постићи захтјевану већину, одлука не може проћи парламентарну процедуру у Дому народа јер нема његово повјерење. Међутим, ако не дође до гласања, јер већина делегата неког конститутивног народа стави примједбу позивањем на витални интерес, обуставља се процедура гласања о предложеној одлуци и Дом народа поступа према члану IV/3ф) Устава Босне и Херцеговине.

25. Дакле, из релевантних одредби Устава Босне и Херцеговине јасно произлази да је процедура заштите виталних интереса једног народа прописана цитираним одредбама и да се та процедура мора поштовати. У вези с тим, Уставни суд запажа да је Изјаву потписало пет делегата Клуба бошњачког народа, и то: Бакир Изетбеговић, Асим Сарајлић, Амир Фазлић, Денис Бешировић и Муниб Јусуфовић, дакле свих пет делегата Клуба бошњачког народа. Клубови делегата српског народа (са четири гласа "против") и хрватског народа (са четири гласа "против") гласали су против Изјаве. Те је чињенице Уставни суд утврдио из навода подносиоца захтјева и из документације достављене уз захтјев. Даље, након гласања којим није постигнута сагласност о томе да је Приједлог закона штетан по витални интерес бошњачког народа, формирана је Заједничка комисија коју чине Бариша Чолак, Бакир Изетбеговић и Сређоје Новић, која се састала 27. априла 2022. године.

Међутим, Заједничка комисија није пронашла рјешење, већ је утврдила да спорно питање треба упутити Уставном суду на даљњи поступак. Уставни суд је наведено утврдио из навода подносиоца захтјева и записника са сједнице Заједничке комисије од 27. априла 2022. године, који је подносилац захтјева доставио уз захтјев. Након тога, Клуб делегата српског народа и члан Заједничке комисије и Клуб делегата хрватског народа и члан Заједничке комисије дали су 27. априла 2022. године писмене изјаве у којима су навели да у потпуности остају при својим ставовима и ставовима својих клубова са сједнице Дома народа од 27. априла 2022. године. Из наведеног слиједи да је у конкретном случају испуњен захтјев допустивости у односу на процедуру достављања предмета Уставном суду на одлучивање.

26. С друге стране, из цитираних одредби јасно произлази да ове врсте спорова настају у ситуацији у којој се представници конститутивних народа не могу споразумно договорити о томе да ли је нека одлука деструктивна по витални интерес одређеног народа. Посљедица тога јесте да се на тај начин блокира рад Парламентарне скупштине јер предложена одлука не може добити повјерење већине делегата одређеног народа. У вези с тим, улога Уставног суда би требала да се састоји у томе да као заштитник Устава Босне и Херцеговине (члан VI/3 Устава Босне и Херцеговине) својом мериторном одлуком омогући деблокирање рада Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине која није у стању ријешити спорно питање. Овај поступак је хитне природе јер је интервенција Уставног суда потребна у што краћем року како би законодавни орган могао наставити да обавља своју улогу. Друга улога Уставног суда, тј. доношење мериторног става у погледу постојања или непостојања деструктивности по витални интерес једног народа, веома је важна у ситуацијама када је држави потребна одређена одлука којом би регулисала одређено подручје, а гласање о тој одлуци је блокирано ставањем приговора о деструктивности по витални интерес једног народа.

27. Институт заштите виталних интереса једног народа је веома важан у државама у којима постоје мултиетничке, мултијезичке, мултирелигијске заједнице или заједнице које су типичне према својим разликама. С друге стране, свако позивање на витални интерес има као посљедицу појачан критеријум за доношење општих аката, укључујући и посебан услов већине гласова (члан IV/3е) Устава Босне и Херцеговине(или, у крајњем случају, поступак пред Уставним судом. Посљедица тога су прекиди парламентарних процедура који могу произвести негативне посљедице на рад законодавних органа и самим тим на функционисање државе. Због тога се на поступак из члана IV/3ф) Устава Босне и Херцеговине треба позивати ако постоје релевантни разлози за мишљење да је приједлог одлуке Парламентарне скупштине деструктиван по витални интерес једног конститутивног народа и/или ако постоји озбиљна контроверза у мишљењу или сумња у вези с питањем да ли су процедуре из члана IV/3е) и ф) правилно поштоване (види Уставни суд, Одлука о меритуму број У 7/06 од 31. марта 2006. године, тач. 19-25 с даљњим референцама, објављена у "Службеном гласнику БиХ" број 34/06).

28. У конкретном случају суштина разлога из Изјаве односи се на то да Приједлог закона занемарује и не отклања из домаћег правног система одредбе дискриминаторског карактера о кандидовању за члана Предсједништва БиХ како је утврђено пресудама Европског суда у предмету *Сејдић и Финци*, као и у предмету *Пилав*. Затим, да се понуђеним рјешењем о начину избора чланова Предсједништва БиХ задржава постојећа дискриминација у односу на избор члана Предсједништва БиХ из ентитета РС, односно избор делегата

из ентитета РС у Дом народа Парламентарне скупштине, али да се додатно успоставља дискриминација у ентитету ФБиХ у односу на Бошњаке. Такође, потписници Изјаве тврде и да се онемогућавањем Бошњака из три кантона да буду бирани у Дом народа ФБиХ успоставља додатна дискриминација Бошњака у ФБиХ. У складу с наведеним, Уставни суд сматра да предметни захтјев и Изјава садрже разлоге због којих потписници Изјаве сматрају да је Приједлог закона деструктиван по витални интерес бошњачког народа. Стога, Уставни суд сматра да је и овај услов допустивости предметног захтјева задовољен.

29. На основу изложеног, Уставни суд сматра да је предметни захтјев поднио овлашћени субјекат и да је поштована процедурална исправност у смислу члана IV/3е) и ф) Устава Босне и Херцеговине, те да су испуњени и формални услови за допустивост захтјева.

V. Меритум

30. Подносилац захтјева тражи да се испита постојање или непостојање уставног основа да се Приједлог закона сматра штетним по витални интерес бошњачког народа.

31. У Изјави се указује на то да се Приједлогом закона не отклањају дискриминаторске одредбе о кандидовању за члана Предсједништва БиХ како је то утврђено у обавезујућим пресудама Европског суда у предметима *Сејдић и Финци*, *Пилав и др.*, а да понуђено рјешење креира још неповољнију ситуацију за Бошњаке. Приједлог закона је, према оцјени потписника Изјаве, супротан ставу Европског суда заузетом у наведеним одлукама, те Уставу ФБиХ.

32. Уставни суд сматра важним подсјетити на два принципа која су релевантна у контексту овог предмета. Прво, Уставни суд подсјећа да према члану II/2 Устава, како га сам Суд досљедно тумачи, Европска конвенција има приоритет у односу на све друге законе и директно се примјењује у Босни и Херцеговини (види, између осталог, Одлуку о допустивости и меритуму бр. *АП 1812/07* од 11. новембра 2009. године, став 40; Одлуку о допустивости и меритуму бр. *АП 1139/06* од 17. априла 2008. године, став 27; Одлуку о допустивости и меритуму бр. *АП 3806/11* од 26. фебруара 2015. године). То значи да када је ријеч о тумачењу Устава, Уставни суд мора да слиједи тумачења Конвенције која је дао Европски суд за људска права, *a fortiori*, у случајевима у којима је Босна и Херцеговина страна у поступку. Друго, и као што слиједи из горе наведеног, Уставни суд примјењује да је Европски суд за људска права тумачио да: "[...] из Конвенције, а посебно из члана 1 произлази да се ратификацијом Конвенције државе уговорнице обавезују да ће обезбиједити да њихово домаће законодавство буде компатибилно с њом. Сходно томе, на туженој држави је да отклони све препреке у свом домаћем правном систему које би могле спријечити да се ситуација подносиоца представке адекватно надокнади" (*Maestri против Италије* ([Vv] број 39748/98, став 47, ЕКПЉ 2004 I). Ово је, заиста, општи принцип међународног права, који се сматра "евидентним сам по себи" у предмету *Размјена грчког и турског становништва*, Савјетодавно мишљење, 1925, РСЦЈ, серија Б, број 10 (21. фебруар 1925), стр. 20. Конкретније, Европски суд за људска права тврди да се држава уговорница "ипак може сматрати одговорном за одржавање [...] на снази уставних или законских одредби које су дискриминаторне природе (види *Сејдић и Финци*, горе споменути, став 30; *Vauev и други против Русије* бр. 67667/09 44092/12 и 56717/12, став 62, 20/06/2017). Управо на основу ове позадине ће Уставни суд испитати конкретан захтјев у овом предмету који се односи на оцјену регуларности поступка, тј. захтјева за утврђивање постојања или

непостојања уставног основа за проглашење Приједлога закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине ("Приједлог закона" бр. 02-02-1-639/22 од 22. априла 2022. године) штетним по витални интерес бошњачког народа.

Појам виталног интереса конститутивног народа

33. У вези с поступањем према члану IV/3ф) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд се у својој досадашњој пракси никада није упустио у таксативно набрајање елемената виталног интереса једног народа. Умјесто тога, Уставни суд је указао на то да је појам виталног интереса једног конститутивног народа функционална категорија, те да му је потребно приступити с те тачке гледишта. У том смислу, Уставни суд је у својој пракси поводом овог питања указао на то да постоји неколико фактора који обликују разумијевање наведеног појма. Будући да је појам "виталног интереса" функционална категорија, он се не може посматрати одвојено од појма "конститутивности народа" чије виталне интересе штити члан IV/3е) и ф) Устава Босне и Херцеговине. Уставни суд је указао на то да је значење појма "виталног интереса" дјелимично обликовано и чланом I/2 Устава Босне и Херцеговине, који наглашава да је Босна и Херцеговина демократска држава, па се, у вези с тим, интерес конститутивних народа да у пуном капацитету учествују у систему власти и активностима јавних органа власти може посматрати као витални интерес. Дакле, према јуриспруденцији Уставног суда, ефективно учествовање конститутивних народа у процесу доношења политичких одлука, у смислу спречавања апсолутне доминације једне групе над другом, представља витални интерес сваког конститутивног народа. Такође, Уставни суд је истакао да државна власт треба бити, у принципу, репрезентативан одраз напредне коезистенције свих народа у Босни и Херцеговини, укључујући и националне мањине и Остале. С друге стране, "ефективно учествовање конститутивних народа у власти", ако се прелази уставни оквир, никада се не смије спроводити или наметати на штету ефективног функционисања државе и њених органа (детаљније види већ цитирану Одлуку број *У 7/06*, тач. 33-37 с даљњим референцама).

34. Такође, поводом истог питања у судској пракси је указано на то да је, у складу са чланом VI/3 став 1 Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд заштитник Устава Босне и Херцеговине и да је њиме ограничен у погледу функционалног тумачења. У вези с тим, при разматрању сваког конкретног случаја Уставни суд ће се, у задатим уставним оквирима, руководити вриједностима и принципима који су суштински важни за слободно и демократско друштво које отјеловљује, између осталог, поштовање инхерентног достојанства човјека, угађање великој разноликости вјеровања, поштовање културног идентитета и идентитета група и вјера, друштвене и политичке институције које унапређују учествовање појединаца и група у друштву. С друге стране, заштита виталног интереса не смије угрозити суверенитет и функционалност државе која је уско повезана с неутралним и суштинским схватањем појма држављанства као критеријума припадности "нацији", односно не смије водити непотребној дезинтеграцији грађанског друштва као неопходног елемента модерне државности (*ibid.*, тачка 38).

Деструкција виталног интереса

35. Уставни суд запажа да се спорне одредбе Приједлога закона односе на избор чланова Предсједништва БиХ (члан 5), избор делегата из ентитета РС у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ (члан 6), те избор делегата у Дом народа ФБиХ (чл. 9 и 10).

36. Из навода потписника Изјаве произлази да је одредбама Приједлога закона онемогућено припадницима бошњачког народа да "у пуној капацитету учествују у систему власти", што је питање које, према мишљењу Уставног суда, улази у оквир појма виталног интереса. Стога ће Уставни суд, у наставку образложења, испитати да ли је Приједлогом закона онемогућено припадницима бошњачког народа да у "пуној капацитету учествују у систему власти". Осим тога, испитаће се да ли Приједлог закона припаднике бошњачког народа "ставља у неповољнији положај" у односу на друге конститутивне народе (види, на примјер Одлуку број У 18/13 од 27. септембра 2013. године, објављену у "Службеном гласнику БиХ" број 85/13).

37. Прије разматрања предметног захтјева Уставни суд сматра сврсисходним да подсети да је у својој пракси у предмету број У 3/17 разматрао питање деструкције виталног националног интереса бошњачког народа у вези с Приједлогом измјена и допуна Изборног закона који се односи, у основи, на иста питања – начин избора чланова Предсједништва БиХ, односно делегата у Дом народа ФБиХ. Уставни суд је у цитираном предмету, у контексту примједби подносиоца Изјаве, утврдио да "Приједлогом закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине број 02-02-1-1133/17 од 28. априла 2017. године није повријеђен витални интерес бошњачког народа". Уставни суд је у том предмету приликом одлучења имао у виду пресуде Европског суда у предметима *Сејдић и Финци*, *Пилав*, *Зорнић*, којима је неспорно утврђена дискриминација у вези с избором чланова Предсједништва БиХ у оба ентитета, али да спровођење ових одлука, прије свега, подразумијева измјену одредби Устава Босне и Херцеговине за које је утврђено да су дискриминаторне, а тек након тога би требало да услиједи одговарајућа измјена Изборног закона. Уставни суд је у цитираном предмету запазио да Приједлог закона није ни поднесен с циљем имплементације пресуда Европског суда, већ да се ради о питањима изборне процедуре у Изборном закону, те је након анализе спорних одредби из Приједлога закона које се тичу избора за чланове Предсједништва БиХ (члан 8.1 Изборног закона), те избора делегата у Дом народа ФБиХ (члан 20.16А Изборног закона) утврдио да предложене измјене нису деструктивне по витални национални интерес бошњачког народа (види Уставни суд, Одлука број У 3/17 од 6. јула 2017. године, тач. 31-56, објављена у "Службеном гласнику БиХ" број 71/17, доступна на интернет страници Уставног суда www.ustavnisud.ba).

38. Осим наведеног, у Одлуци број У 3/17 Уставни суд је нагласио: "Слиједом наведеног неспорно произлази да извршење одлуке у предмету *Сејдић и Финци*, на коју се у Изјави изричито указује, као и одлука у предметима *Зорнић*, те *Пилав*, а како је истакао и Уставни суд у Одлуци број У 14/12, прво подразумијева измјену одредби Устава БиХ за које је утврђено да су дискриминаторске, а тек након тога одговарајуће измјене Изборног закона" (тачка 36 цитиране одлуке Уставног суда).

39. Такође, указује се и на сљедећи врло битан став из Одлуке број У 3/17, који се, према мишљењу Уставног суда, у потпуности може примјенити у конкретном случају. Тај став гласи: "[...] Дакле, Устав БиХ не предвиђа могућност да на примјер делегати из реда бошњачког народа, користећи механизам виталног националног интереса, неку одлуку прогласе штетном по интерес хрватског или српског народа и *visе a versa*. Уставни суд запажа да се имплементација одлуке у предмету *Сејдић и Финци* тиче остваривања, заштите и даљњег унапређења једног од основних принципа на којем је заснована држава БиХ, тј. слободних и демократских избора. Као таква, неспорно представља интерес друштва као цјелине

и свих који живе у БиХ, те посебно оних који се не изјашњавају као припадници нити једног конститутивног народа. Надаље, имплементација наведене одлуке, а како је већ и указано у овој одлуци, тиче се промјене Устава БиХ, након чега ће, у том смислу, бити могуће мијењати и одредбе Изборног закона. Због тога, имплементација одлуке у предмету *Сејдић и Финци* не може представљати онај интерес који се везује искључиво за припаднике бошњачког народа, а чија се заштита остварује механизмом виталног националног интереса" (види тачку 37 цитиране одлуке Уставног суда).

40. Враћајући се на конкретан захтјев, Уставни суд запажа да се предложена рјешења из Приједлога закона заснивају на истим принципима из Устава Босне и Херцеговине и Изборног закона према којим се за члана Предсједништва БиХ с територије Федерације БиХ бирају један Бошњак и један Хрват. Понуђено рјешење из члана 5 Приједлога закона само на другачији начин, од оног који је тренутно на правној снази, регулише процедуру њиховог избора. У вези с избором бошњачког кандидата за члана Предсједништва БиХ предвиђено је да ће бити изабран онај бошњачки кандидат са листе бошњачких кандидата који добије највећи број гласова међу бошњачким кандидатима на простору ентитета ФБиХ. У таквом рјешењу Уставни суд не уочава ништа што би довело у питање витални интерес бошњачког народа зато што Приједлог закона не мијења досадашњи начин избора бошњачког кандидата за члана Предсједништва БиХ. Избор за члана Предсједништва БиХ из реда хрватског народа према предложеном рјешењу регулисан је на другачији начин и условљен је већинском подршком у појединим кантонима, што потписници Изјаве сматрају дискриминаторним јер се на тај начин бошњачки кандидат за избор члана Предсједништва БиХ ставља у неравноправан положај зато што бошњачки кандидат мора да добије највећи број гласова на подручју цијеле ФБиХ за разлику од хрватског кандидата који, у најекстремнијем случају, мора да обезбиједи већину у само једном кантону с већинским хрватским становништвом. Међутим, према мишљењу Уставног суда, потпуно је неприхватљиво да потписници Изјаве истовремено тврде да је предложена одредба дискриминаторна, уз нагласак да још више продубљује постојећу дискриминацију која је као таква препозната у релевантним одлукама Европског суда, као и да захтијевају да се та "иста дискриминација" примјени и на бошњачког кандидата за избор члана Предсједништва БиХ (као другачије тумачити наводе потписника Изјаве да се предложеним рјешењима бошњачки кандидати стављају у неповољнији положај). Због тога, Уставни суд наведене приговоре сматра контрадикторним.

41. С друге стране, начин избора за члана Предсједништва БиХ из ентитета РС (члан 5 став (4) Приједлога закона), као и избор делегата у Дом народа (члан 6 Приједлога закона) суштински значајније није мијењан у односу на садашње рјешење, јер је задржан принцип да се из ентитета РС за члана Предсједништва бира један Србин, а да се избор делегата из ентитета РС за Дом народа спроводи тако да свака политичка странка или заступник у Народној скупштини РС има право да предложи листу за избор српских делегата. Како Приједлог закона ни у конкретном случају не представља имплементацију пресуда Европског суда, односно не рјешава проблем дискриминаторских одредби о кандидовању за члана Предсједништва БиХ према Уставу Босне и Херцеговине и да рјешење тог питања треба тек да услиједи након уставних промјена, а да се спорним приједлогом суштински задржава исти начин избора за члана Предсједништва БиХ из ентитета РС, као и избор делегата из ентитета РС за Дом народа, као што је то прописано у

важећем Изборном закону, Уставни суд сматра да чл. 5 и 6 Приједлога закона не резултирају повредом виталног интереса бошњачког народа како то тврде потписници Изјаве. Уставни суд поново указује да његова надлежност не подразумијева бављење квалитетом законских рјешења, већ да испита да ли је закон у складу са Уставом Босне и Херцеговине. С тим да се у конкретном случају не ради о "закону" већ о Приједлогу закона тако да је надлежност Уставног суда у оквиру надлежности из члана IV/3ф) Устава Босне и Херцеговине сведена искључиво на испитивање да ли су оспорене одредбе Приједлога закона деструктивне по витални национални интерес неког од конститутивних народа.

42. Потписници Изјаве тврде да Приједлог закона у дијелу који се односи на избор делегата у Дом народа ФБиХ (чл. 9 и 10 Приједлога закона) прије свега није усклађен са Уставом ФБиХ. У вези с тим Уставни суд је својој пракси нагласио да се питање усаглашености конкретног приједлога закона (у питању је била измјена Изборног закона) са Уставом Федерације БиХ и/или другим актима не може повезивати с питањем његове евентуалне деструктивности по витални национални интерес јер су то одвојена питања. У конкретном случају Уставни суд се искључиво бавио питањем да ли је Приједлог закона деструктиван по витални национални интерес Бошњака. За испитивање уставности одређеног правног акта потребно је, између осталог, да тај правни акт ступи на правну снагу. Стога се, у конкретном случају, Уставни суд није могао бавити питањем уставности јер Приједлог закона није ступио на правну снагу (види Уставни суд, *op. cit.* Одлука број У 3/17, тачка 52, те Одлука број У 32/13 од 23. јануара 2014. године, тачка 31, доступне на www.ustavisud.ba).

43. У вези с начином избора делегата у Дом народа ФБиХ који предвиђа Приједлог закона по принципу заступљености конститутивних народа у кантонима, Уставни суд запажа да је у Одлуци број У 3/17 испитивао слично рјешење у том приједлогу закона с аспекта виталног интереса бошњачког народа. У том предмету Уставни суд је закључио да је приједлог измјена члана 20.16А Изборног закона по којем се одређују кантони у којим се бира по 17 делегата за сваки од конститутивних народа, односно у којим се неће бирати делегати за сваки од конститутивних народа, заснован на пропорционалној заступљености сваког од конститутивних народа у односном кантону према подацима о последњем попису становништва и да такав приједлог није деструктиван по витални национални интерес бошњачког народа. У вези с тим Уставни суд је нагласио да се предложено рјешење, као и претходно, заснива на идентичним принципима, тј. да се делегати бирају из законодавног тијела кантона према подацима о последњем попису становништва. Понуђено рјешење, као и до сада, обезбјеђује паритетну заступљеност од по 17 делегата сваком од конститутивних народа. Надаље, понуђеним рјешењем, на основу података о последњем попису становништва, утврђена је пропорционална заступљеност сваког од конститутивних народа у појединим кантонима, а на основу чега је за сваки од конститутивних народа одређено у којим од десет кантона ће се бирати 17 делегата сваког од конститутивних народа. Најзад, примјеном критеријума пропорционалне заступљености припадника односно конститутивног народа у укупном становништву кантона сваки од конститутивних народа је искључен из расподеле мандата у тачно одређеним кантонима. Слједом наведеног, произлази да је критеријум пропорционалне заступљености сваког од конститутивних народа у укупном становништву кантона примјенљив на једнак начин према свим

конститутивним народима и да резултира истим ограничењем према свим конститутивним народима, тј. да сваки конститутивни народ бира делегате у тачно одређеним, али не у свим кантонима (већ цитирана Одлука број У 3/17, тачка 47).

44. У конкретном случају члан 9 Приједлога закона предвиђа да број делегата из сваког конститутивног народа и из реда Осталих који се бирају у Дом народа ФБиХ из законодавних тијела сваког кантона буде пропорционалан броју становника кантона према последњем попису. Исти принцип је задржан и у приједлогу става (2) члана 10 (став 1 члана 20-16А Изборног закона је остао неизмијењен) којим се од 17 делегата из бошњачког народа 16 бира из законодавних тијела седам кантона, а из три кантона сходно заступљености бошњачког народа у тим кантонима бира се један делегат из реда бошњачког народа. Исти принцип је предвиђен и за избор делегата из реда хрватског и српског народа. Како је Уставни суд раније већ закључио да избор делегата у Дом народа ФБиХ који је заснован на пропорционалној заступљености конститутивних народа у кантонима према последњем попису становништва није деструктиван по витални национални интерес бошњачког народа, Уставни суд у конкретном случају не види простор да у односу на исти принцип избора делегата у Дом народа ФБиХ у конкретном случају одступи од ранијег закључка. Слједећи праксу из предмета број У 3/17, Уставни суд закључује да предложена рјешења из чл. 9 и 10 Приједлога закона нису деструктивна по витални национални интерес бошњачког народа.

45. Имајући у виду наведено образложење, Уставни суд сматра да нису основани наводи потписника Изјаве да је Приједлог закона деструктиван по витални интерес бошњачког народа зато што Приједлог закона не ускрађује припадницима бошњачког народа да у "пуном капацитету учествују у систему власти", нити Приједлог закона припаднике бошњачког народа "ставља у неповољнији положај" у односу на друге конститутивне народе.

46. У складу с овом одлуком, Дом народа треба наставити поступак доношења Приједлога закона према процедури предвиђеној у члану IV/3д) Устава Босне и Херцеговине.

VI. Закључак

47. Уставни суд закључује да Приједлогом закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине број 02-02-1-639/22 од 22. априла 2022. године није повријеђен витални интерес бошњачког народа.

48. На основу члана 59 ст. (1) и (5) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

49. Анекс ове одлуке, у смислу члана 43 став (1) Правила Уставног суда, чини издвојено мишљење судије Сеаде Палаврић. Потпредсједник Мирсад Ћеман даје изјаву о неслагању с већинском одлуком.

50. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мато Тадић, с. р.

ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ О НЕСАГЛАСНОСТИ СУДИЈЕ СЕАДЕ ПАЛАВРИЋ

Одлуком број У 14/22 донесеном 26. маја 2022. године у пленарном сазиву Уставног суда утврђено је да Изјава Клуба делегата бошњачког народа у Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине о деструктивности по витални интерес бошњачког народа у Босни и Херцеговини у Приједлогу закона о измјенама и допунама Изборног закона

Босне и Херцеговине број 02-02-1-639/22 од 22. априла 2022. године испуњава услове процедуралне исправности из члана IV/3ф) Устава Босне и Херцеговине, али је утврђено да Приједлогом закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине број 02-02-1-639/22 од 22. априла 2022. године није повријеђен витални интерес бошњачког народа у Босни и Херцеговини. Сљедствено томе, одлучено је да се поступак усвајања Закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине број 02-02-1-639/22 од 22. априла 2022. године треба спровести према процедури из члана IV/3д) Устава Босне и Херцеговине.

Уз дужно поштовање већинског одлучења, ја нисам сагласна са дијелом одлуке којим је одлучено да Приједлогом закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине број 02-02-1-639/22 од 22. априла 2022. године (у даљњем тексту: Приједлог закона) није повријеђен витални интерес бошњачког народа у Босни и Херцеговини (став 2 диспозитива), а слиједом тога нити са одлучењем да се поступак усвајања Приједлога закона треба спровести према процедури из члана IV/3д) Устава Босне и Херцеговине.

Ја сматрам да Приједлогом закона јесте повријеђен витални интерес бошњачког народа, односно да је Приједлог закона деструктиван по витални интерес бошњачког народа и да поступак усвајања Приједлога закона треба спровести према процедури из члана IV/3е) Устава Босне и Херцеговине.

Образложење

Као што се и у усвојеној одлуци каже, оваква врста спорова пред Уставним судом настаје у ситуацији у којој се представници конститутивних народа не могу споразумјети о томе да ли је нека одлука деструктивна по витални интерес одређеног народа. У конкретном је управо то случај јер се делегати три конститутивна народа у Дому народа нису могли усагласити о томе да ли је Приједлог закона деструктиван по национални интерес бошњачког народа. Штавише, свих пет делегата из реда бошњачког народа (и позиција и опозиција) сматрали су да Приједлог закона јесте деструктиван по витални интерес бошњачког народа, док се већина друга два конститутивна народа није сагласила са ставом бошњачких делегата.

Већинско одлучење Уставног суда своју одлуку базира на ранијој Одлуци Уставног суда број У 3/17 од 6. јула 2017. године у којој је одлучивано о врло сличном питању и закључено да тадашњи приједлог закона није деструктиван по витални интерес бошњачког народа. У Одлуци Уставног суда број У 3/17 потписници Изјаве о деструктивности тадашњег Приједлога закона о измјенама Изборног закона већи значај дали су самим рјешењима у тадашњем приједлогу закона у односу на поступак усвајања.

Изјава о деструктивности по витални интерес бошњачког народа Приједлога закона који је предмет оцјене ове одлуке првенствено, по моме разумијевању, приговара приједлогу предлагача закона да се Приједлог закона усвоји у Дому народа по хитном поступку, што значи без могућности било каквих амандмана на Приједлог закона и на уобичајени начин одлучивања у Дому народа. Поред тога, према одлуци већине цијењених колега Уставног суда, поступак усвајања Приједлога закона треба се наставити уобичајеним процедуром а не строжим начином гласања, а уобичајена процедура прописана је чланом IV/3д) Устава и према том члану све одлуке у оба дома доносе се **већином гласова оних који су присутни и гласају**.

Дакле, уобичајена процедура доношења одлука у Дому народа прописана је чланом IV/3д) Устава Босне и Херцеговине и подразумејива доношење одлука већином

гласова оних који су присутни и гласају. Сматрам сврсисходним подсетити да се Дом народа састоји од 15 делегата, по пет делегата из реда конститутивних народа Бошњака, Хрвата и Срба. Да би Дом народа могао засједати потребно је присуство девет делегата, и то по три из сваког од три конститутивна народа.

Али, да би се усвојила предложена одлука довољна је **већина гласова оних који су присутни и гласају**. То, примијењено на конкретни случај, значи да Приједлог закона може бити усвојен без гласова бошњачких делегата у Дому народа, чак и уз њихово изричито противљење које је кроз Изјаву, која је предмет ове одлуке, неспорно. Наиме, већина гласова од девет делегата, колико је кворум, јесте пет. То значи да Приједлог закона може бити усвојен са три гласа делегата хрватског народа и два гласа делегата српског народа насупрот три гласа бошњачког народа. Или, у ситуацији да сједници присуствује више од девет делегата или свих 15 делегата, Приједлог закона, према члану IV/3д) Устава Босне и Херцеговине, опет може бити усвојен без и насупрот гласовима делегата бошњачког народа јер је већина од 15 делегата осам, а осам гласова може се постићи са пет гласова хрватских и три гласа српских делегата у корист Приједлога закона. У конкретном случају могућност усвајања Приједлога закона је без гласова делегата из реда бошњачког народа, чак и уз њихово изричито противљење, апсолутно неупитна. Међутим, у неким другим случајевима, то се може догодити на штету виталног интереса било којег конститутивног народа.

Ову ситуацију не може ријешити ни наставак члана IV/3д) Устава Босне и Херцеговине, којим је прописано да ће чланови и делегати оба дома Парламентарне скупштине улагати највеће напоре како би већина укључивала најмање једну трећину гласова делегата или чланова са територије сваког ентитета, а уколико већина не укључује једну трећину гласова делегата или чланова са територије сваког ентитета председавајући и његови замјеници ће, радећи као комисија, настојати да у року од три дана од гласања постигну сагласност. Уколико та настојања не успију, одлуке ће се донијети већином оних који су присутни и гласају, **под условом да гласови против не укључују двије трећине, или више, делегата или чланова изабраних из сваког ентитета**. Дакле, очигледно ни овај механизам не може довести до ситуације да Приједлог закона у Дому народа не буде усвојен без гласова бошњачког народа и чак уз њихово противљење јер пет бошњачких делегата никако не може достићи двије трећине делегата из Федерације БиХ.

Управо зато је Уставом БиХ у надлежности Уставног суда дата заштита виталног интереса било којег конститутивног народа и деблокада доношења закона у Дому народа.

Управо зато сматрам да је требало утврдити да Приједлогом закона јесте повријеђен витални интерес бошњачког народа и да поступак усвајања Приједлога закона треба спровести по процедури прописаној чланом IV/3е) Устава Босне и Херцеговине, који гласи:

е) Предложена одлука Парламентарне скупштине може се прогласити итетном по виталне интересе бошњачког, хрватског или српског народа већином гласова из редова бошњачких, хрватских, или српских делегата, изабраних у складу са ставом 1. тачка (а). Да би била усвојена, таква предложена одлука захтијева у Дому народа сагласност већине бошњачких, већине хрватских и већине српских делегата који су присутни и гласају.

Само процедура прописана чланом IV/3е) Устава која захтијева већину гласова делегата из сваког од три конститутивна народа, према мом мишљењу, обезбјеђује да

Приједлог закона има сагласност Дома народа у којој су садржани гласови већине бошњачких, већине хрватских и већине српских делегата који су присутни и гласају. Само таква процедура не би била деструктивна по витални интерес било којег конститутивног народа, па ни бошњачког у конкретном случају.

Ја сам своје издвојено мишљење примарно посветила поступку усвајања Приједлога закона.

О самим рјешењима Приједлога закона нисам жељела у овом тренутку говорити, али не могу а да, као минимум, не подсетим на став већинског одлучења Уставног суда изражен у тачки 36 Одлуке, према којем питање омогућавања припадницима бошњачког народа да "у пуном капацитету учествују у систему власти" улази у оквир појма виталног интереса, а затим став већинског одлучења Уставног суда изражен у тачки 45 Одлуке, према којем: *Имајући у виду наведено образложење, Уставни суд сматра да нису основани наводи потписника Изјаве да је Приједлог закона деструктиван по витални интерес бошњачког народа, зато што Приједлог закона не ускраћује припадницима бошњачког народа да у "пуном капацитету учествују у систему власти", нити Приједлог закона припаднике бошњачког народа "ставља у неповољнији положај" у односу на друге конститутивне народе.*

Ја сматрам апсолутно неприхватљивим закључак већинског одлучења Уставног суда у тачки 45 Одлуке, јер је очигледно управо супротно!

Имајући у виду наведени став, моју елаборацију, неупитну могућност да се без гласова бошњачких делегата, и чак уз њихово изричито противљење, усвоји Приједлог закона који предлаже измене Изборног закона Босне и Херцеговине само у дијелу за који је заинтересован само један конститутивни народ, чињеницу да Приједлог закона у својој суштини уређује права конститутивних народа да буду адекватно заступљени у законодавним и извршним органима власти од чега, према мом мишљењу, нема значајнијег питања виталног интереса неког конститутивног народа, као и став већинског одлучења Уставног суда, сматрам да је у конкретном случају Приједлог закона, а нарочито процедура његовог усвајања, деструктиван по витални интерес бошњачког народа јер већ код начина усвајања ускраћује припадницима бошњачког народа да у пуном капацитету учествују у систему власти, односно бошњачки народ ставља у неповољнији положај у односу на друге конститутивне народе.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **U 14/22**, рјешавајући захтјев **Dragana Čovića, predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine**, на основу члана IV/3.f) Устава Босне и Херцеговине, члана 57. став (2) тачка b) и члана 59. ст. (1) и (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – преčišчени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Mato Tadić, predsjednik
Miodrag Simović, potpredsjednik
Mirsad Ceman, potpredsjednik
Helen Keller, potpredsjednica
Valerija Galić, sutkinja
Seada Palavrić, sutkinja
Zlatko M. Knežević, sudija
Angelika Nußberger, sutkinja
Ledi Bianku, sudija

на сједници одржаној 26. маја 2022. године donio је

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Utvrđuje se da Izjava Kluba delegata bošnjačkog naroda u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine o destruktivnosti po vitalni interes bošnjačkog naroda u Bosni i Hercegovini u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine broj 02-02-1-639/22 od 22. aprila 2022. godine ispunjava uvjete proceduralne ispravnosti iz člana IV/3.f) Ustava Bosne i Hercegovine.

Utvrđuje se da Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine broj 02-02-1-639/22 od 22. aprila 2022. godine nije povrijeđen vitalni interes bošnjačkog naroda u Bosni i Hercegovini.

Postupak usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine broj 02-02-1-639/22 od 22. aprila 2022. godine treba provesti prema proceduri iz člana IV/3.d) Ustava Bosne i Hercegovine.

Odluku objaviti u "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Dragan Čović, predsjedavajući Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: podnosilac zahtjeva), podnio je 4. maja 2022. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ispitivanje regularnosti postupka, odnosno utvrđivanje postojanja ili nepostojanja ustavnog osnova za proglašenje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine broj 02-02-1-639/22 od 22. aprila 2022. godine (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona) štetnim po vitalni interes bošnjačkog naroda.

II. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

2. Podnosilac zahtjeva je naveo da je na 10. hitnoj sjednici Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Dom naroda), održanoј 27. aprila 2022. godine, razmatran zahtjev delegata iz Kluba hrvatskog naroda Doma naroda Dragana Čovića, Lidije Bradare, Marine Pendeš i Bariše Čolaka za razmatranje Prijedloga zakona (uz zahtjev je dostavljen zahtjev delegata) po hitnom postupku, u skladu sa članom 124. Poslovnika Doma naroda.

3. Nakon usvajanja zahtjeva za razmatranje Prijedloga zakona po hitnom postupku, delegati iz Kluba bošnjačkog naroda Bakir Izetbegović, Asim Sarajlić, Amir Fazlić, Denis Bećirović i Munib Jusufović, u skladu sa članom 177. Poslovnika Doma naroda, proglasili su Prijedlog zakona štetnim po vitalni interes bošnjačkog naroda. Nakon proglašenja Prijedloga zakona štetnim po vitalni interes bošnjačkog naroda prekinuta je rasprava i pristupilo se glasanju o tome da li je Prijedlog zakona štetan po vitalni interes bošnjačkog naroda.

4. Klub delegata bošnjačkog naroda se s pet glasova "za" izjasnio da se Prijedlog zakona smatra štetnim po vitalni nacionalni interes bošnjačkog naroda. Klub delegata srpskog naroda se sa četiri glasa "protiv" izjasnio da se Prijedlog zakona ne smatra štetnim po vitalni nacionalni interes bošnjačkog naroda, a Klub delegata hrvatskog naroda se sa četiri glasa "protiv" i jednim glasom "za" izjasnio da se Prijedlog zakona ne smatra štetnim po vitalni nacionalni interes bošnjačkog naroda.

5. Budući da se većina delegata u klubovima poslanika hrvatskog i srpskog naroda izjasnila protiv toga da je Prijedlog zakona štetan po vitalni interes bošnjačkog naroda, podnosilac zahtjeva je naveo da je formirana Zajednička komisija za rješavanje pitanja vitalnog interesa (u daljnjem tekstu: Zajednička komisija), koju čine tri delegata, po jedan iz svakog konstitutivnog